

[Martin Nielsen.]

refunderer de Kasserne saaledes paaførte Udgifter, da det vel er klart for de fleste, at Kasserne ikke kan bære disse øgede Byrder, og at de arbejdsløse og de Arbejdere, der arbejder, hverken vil eller kan paataage sig yderligere Ekstrakottingenter.

Endelig bestemmes, at Arbejds- og Socialministeren bemyndiges til at anvise Kasserne forskudsvis Udbetaling af den dem tilkommende Refusion.

Hvad de arbejdsløse angaar, som faar udbetalt Kommunehjælp, bestemmer Lovforslaget, at de skal have samme Tillæg, og at Udgifterne dertil udredes af Kommunerne.

Som man ser, er Lovforslaget baade enkelt og beskedent, saare beskedent, maaske alt for beskedent i en Tid, da Samfundet mener at have Raad til at forære Storlandbruget 500 Mill. Kr. ekstraordinært i Løbet af et Aar, og paa et Tidspunkt, hvor man mener handelspolitisk at have Raad til at belaste Fremtiden med Milliardbeløb. Men vi har valgt at stille vort Forslag saaledes, at der ikke skulde kunne rejses ringeste saglig Kritik imod det, og har maaske saa Lov til at regne med, at Samfundssindet og Samarbejdspartierne endelig nu erkender, at Spørgsmaalet om Egenart og den danske Nations Fremtid er noget, der afgøres i Dag. Naar alt kommer til alt, har vel de arbejdsløse og deres Børns Forhold betydelig mere med det danske Folk og den danske Nations Fremtid at gøre end Vikingernes Aandsliv og Omgangsformer.

Vi regner derfor trods tidligere Skuffelser med, at Samfundspartierne viser deres Samfundssind ved hurtigt at gennemføre dette beskedne Lovforslag og ikke som tidligere benytter deres parlamentariske Magt til at forhindre, at vore Forslag overhovedet kommer til Behandling. De arbejdsløse venter nemlig, at noget af Talerstolens og Avisspalernes Samfundssind snart maa komme dem, deres Kvinder og Børn til gode.

Med disse Ord skal jeg anbefale det af os forelagte Lovforslag om Dyrtidstillæg til de arbejdsløse til — som det vistnok hedder — velvillig og hurtig Behandling i dette høje Ting.

Formanden: Ligeledes uden for Dagsorden giver jeg Ordet til det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, for at han kan faa Lejlighed til at fremsætte et tidligere anmeldt Lovforslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Aksel Larsen): Den 31. Oktober 1939 blev der mel-

lem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund afsluttet en Overenskomst om en Pristalsregulering af Arbejdslønninger. De løbende Overenskomster var ikke udløbet paa det Tidspunkt, men efter Krigens Begyndelse var der sat en voldsom Prisstigningsbølge ind herhjemme, og samtidig gjorde man fra forskellig Side gældende, at man maatte vide, hvad man havde at holde sig til noget længere fremover end til Foraarsmaanederne, naar Overenskomsterne udløb, hvorfor det var en Fordel at faa sluttet Aftaler for et noget længere Tidsrum.

Fagforbundene gik med til dette sidste, gik med til at forlænge de gældende Overenskomster paa eet Aar paa Betingelse af, at der blev indført en Regulering kvartalsvis af Lønningsudbetalingerne i Forhold til den Prisstigning, der blev registreret af Statistisk Departements officielle Pristal. Denne Overenskomst blev godkendt af Arbejdsgiverforeningens kompetente Forsamling og ved Urafstemning i Fagorganisationerne, idet der dog var et meget betydeligt Antal Medlemmer her, der stemte imod ud fra det Synspunkt, at Pristalsreguleringen ikke var tilfredsstillende. Et simpelt Regnestykke gav nemlig til Resultat, at foruden at Pristalsreguleringen af Lønningerne, som sagt, skulde ske kvartalsvis bagud, altsaa efter at Prisstigningerne var sket og havde virket i længere Tid, var Beregningsgrundlaget ogsaa et saadant, at man ikke vilde faa lønmæssig Dækning for hele den faktisk stedfundne Prisstigning. Dette var Aarsagen til, at et stort Mindretal ved Urafstemningen i Fagforeningerne stemte imod Forslaget, men det blev altsaa godkendt af et Flertal paa begge Hold.

Denne Pristalsregulering af Lønningerne fik Betydning, idet den gav Arbejderne en Lønforhøjelse i November Maaned i Henhold til Oktober-Pristallet, gav dem en yderligere Lønforhøjelse i Februar Maaned i Henhold til Januar-Pristallet og igen en yderligere Lønforhøjelse i Maj Maaned i Henhold til April-Pristallet.

Derpaa greb Rigsdagen imidlertid ind i dette Forhold; Rigsdagen besluttede efter Forslag fra den højtærede Statsminister at annullere denne Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og ikke alene at annullere den, at sætte Pristalsreguleringen af Lønningerne ud af Kraft fra den Dato, Løven herom blev vedtaget, den 30. Maj 1940, men ogsaa at skruer Lønningerne tilbage fra April-Pristallets Niveau til Januar-Pristallets Niveau. Ved Lov Nr. 276 af 30. Maj 1940 blev det bestemt, at Lønninger